



فرشاد گلزاری

سال ۲۰۲۲ به پایان رسید وحوالاتام دنیا فرا رسیدن سال جدید میلادی را جشن گرفته‌اند.بااین حال تحلیل‌برخی رخدادهای حاضر در نظام بین‌الملل، نیازمند ارجاع به رویدادهایی در سال گذشته است. در سال پرمخاطره‌ای گذشته است؛ یکی از رویدادهای پردامنه سیاسی ونظامی در سوریه بود که به‌نظر می‌آید به عنوان محوری‌ترین موضوع در سال جدید هم مدنظر قرار دارد. بارها و بارها در سوریه شاهد به آسمان رفتن صدای انفجارهای انتحاری بودیم و همین موضوع فریادهای دمشق و برخی دیگر از دولت‌های دخیل در پرونده سوریه را درآورد. آنچه در این میان باید مورد نظر قرار بگیرد رفتار سیاسی و سپس اقدام نظامی ترکیه در سوریه است که در سال گذشته میلادی به اوج خود رسید. حملات ترکیه به این کشور در شش ماه گذشته نه تنها دمشق را نگران کرد، بلکه یکباره واکنش ایالات متحده، روسیه و حتی دولت‌های اروپایی را هم برانگیخت. حملاتی که در شمال سوریه و عراق طی ماه‌های اخیر از سوی کماندوهای نیروی زمینی و همچنین پهپادهای نیروی هوایی ترکیه علیه جریان‌های کردی مانند پ.ک.ک، ی.پ.گ و پ.ی.د انجام شد، رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه و تیم سیاسی و امنیتی وی را در آماج انتقادات تند جهانیان قرار داد. واقعیت غیر قابل انکار این است که در سوریه به خصوص پس از سرکوب داعش و فروریختن خلافت خودخوانده این جریان در قفه، یکباره دولت‌هایی که در صحنه درگیری‌های این کشور حضور داشتند، بنا بر منافعی که در استراتژی‌های کلان خود مشخص کرده بودند اهداف جدیدشان در محور نظامی و سیاسی را به سرعت اجرایی کردند یا آنها را تغییر دادند. ترکیه در این بین به نوعی سعی کرد تا در ابتدا منافع خود را تامین کند و سپس به عنوان یک بازیگر دووجهی، هم با روسیه بر سر میز مذاکره

بنشینند و تحولات اوکراین را به سوریه بدوزد و کسب منافع کند، از سوی دیگر نیز به عنوان عضو تاثیرگذار ناتو با آمریکا و اروپایی‌ها مذاکره و سناریوهای خود را اجرایی کند. به نظر می‌رسد که این روند در سال ۲۰۲۲ هم ادامه داشته اما رفت و آمدها و مخابره پیام‌های دیپلماتیک و امنیتی میان ترکیه و سوریه با نظارت تحلیلگران معتقدند بازسازی روابط دمشق -آنکارا به یکی از اولویت‌های

**رفتار روسیه در پرونده ترکیه و سوریه نشان می‌دهد مسکو با خروج ترکیه از سوریه باز هم نفوذ و حضورش را در دمشق عمیق‌تر و گسترده‌تر خواهد کرد. این همان استفاده از بحران ارگانیک در آنکارا به سبک کرملین است!**

**عقب‌نشینی ترکیه از سوریه و آغاز دور جدید مذاکرات با میانجیگری روسیه؛**

## استفاده مسکو از بحران ارگانیک در آنکارا!



سیاست خارجی تیم اردوغان در سال ۲۰۲۳ تبدیل شده است. در این میان روزنامه الوطن سوریه به نقل از منابع آگاه در دمشق اعلام کرد که فضای دیدار سه‌جانبه‌ای که در مسکو با نظارت روسیه در روز چهارشنبه گذشته انجام شد، ثمره نشست‌هایی است که بین دستگاه‌های اطلاعات ترکیه و سوریه برگزار شد. به گفته این منابع، اگر توافق بر سر چند مسئله میان دو طرف (از جمله منافع دمشق و شروط آن به ویژه عقب‌نشینی نیروهای ترکیه از تمام خاک سوریه) نبود این نشست بر گزار نمی‌شد.

#### عقب‌نشینی از سوریه: نیاز یا الزام؟

در این میان اسپوتنیک روسیه هم در خبری اذعان کرد که نشست سه‌جانبه میان خلوصی آکار، وزیر دفاع ترکیه، علی محمود عباس، وزیر دفاع سوریه و سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه به موافقت ترکیه با عقب‌نشینی کامل از خاک سوریه و تأکید آنکارا بر احترام

به حاکمیت و تمامیت ارضی سوریه منجر شد. نکته مهم درباره خبر مذکور این است که چنین اقدامی از سوی آنکارا صرفاً یک رفتار نظامی به حساب نمی‌آید، بلکه به گفته تحلیلگران، این مدل از اقدامات ترکیه را باید مقدمه مذاکرات سیاسی و بازگشت روابط دو طرف به قبل از بحران سال ۲۰۱۱ سوریه دانست. در همین راستا دو روز پیش (شنبه) مولود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه گفت که آنکارا پیشنهاد داده در نیمه دوم ژانویه ۲۰۲۳ در کشور ثالث، با طرف سوریه دیدار کند. در امتداد این سخنان، وزارت خارجه روسیه هم در بیانیه‌ای اعلام کرد که سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه و همتای ترکیه‌ای وی در خصوص هماهنگی گام‌ها جهت تقویت حل و فصل مسأله سوریه گفت‌وگو کردند. این دقیقاً همان نقطه‌ای است که روس‌ها وارد میدان می‌شوند. اینکه قرار است بعد از ۱۱ سال آنکارا و در رأس آن اردوغان به ترمیم روابط با سوریه بپردازد و در نهایت او در

کنار بنشار اسد بایستد و عکس یادگاری بگیرد، موضوعی است که به زعم برخی مقامات پیشین یا دیپلمات‌های ترکیه یک امر مبتنی بر سیاست خارجی است. در این راستا فکرت اوزیر، دیپلمات و سفیر سابق ترکیه معتقد است که آنکارا از طریق روندهای آستانه و ژنو برای حل بحران سوریه تلاش کرد و اکنون نیز برای فعال کردن روندهایی که به بن‌بست رسیده است، تلاش می‌کند؛

**اردوغان بدون شک در روزهای آینده به صورت مستقیم و شاید غیر مستقیم اعلام خواهد کرد که شاید غیر مستقیم اعلام خواهد کرد که بازگشت آوارگان سوریه به کشورشان، می‌تواند بار اقتصادی پدیده کوچ اجباری این جماعت را از دوش آنکارا بردارد و این دقیقاً همان نیازی است که او در عرصه داخلی حس می‌کند. اما در نهایت آنچه که مهم خواهد بود، رفتار روسیه در این پرونده است؛ رفتاری که نشان می‌دهد مسکو با خروج ترکیه از سوریه باز هم نفوذ و حضورش را در دمشق عمیق‌تر و گسترده‌تر خواهد کرد. این همان استفاده از بحران ارگانیک در آنکارا به سبک کرملین است!**

چرا که ترکیه برای تحقق امنیت داخلی خود و مرزهایش با سوریه و بازگشت پناهجویان سوریه به کشورشان تلاش می‌کند. این دیپلمات سابق ترکیه بعید نمی‌داند که توافق و دیدارهای کنونی با نظام سوریه ربطی به انتخابات آتی ترکیه نداشته باشد یا هدف آن بالا بردن محبوبیت رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه باشد. از سوی دیگر استغنا هایدمن، پژوهشگر مرکز سیاست خاورمیانه در مرکز بروکینگز هم تا حدودی موافق این تحلیل است. او اعتقاد دارد که نزدیکی روابط ترکیه و سوریه با تغییر اوضاع در شمال سوریه ارتباط دارد اما هیچ ربطی به مسائل سیاسی ندارد. به زعم او، اردوغان در معرض فشارهایی از سوی مخالفان قرار گرفته تا موضع جدی‌تری درباره پناهجویان سوریه در ترکیه اتخاذ کند ولی روسیه از بحران در حزب اردوغان برای پیشبرد عادی‌سازی روابط میان ترکیه و سوریه استفاده می‌کند.

سخنان او باید برای ما مهم باشد اما نباید تمام آن را تایید کنیم. اینکه شخصی مانند هایدمن ابراز می‌کند که روسیه در این میان به دنبال استفاده از فشارهای داخلی بر اردوغان (آن هم در آستانه انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۳) است، به صورت واضح (و علیرغم موضوعش) اعلام می‌کند که حاکم آکساری صرفاً به رابطه با سوریه از درچه سیاست خارجی نگاه نمی‌کند، بلکه او در داخل هم نیاز به یک چرخش برای آرام‌سازی دارد. اردوغان بدون شک در روزهای آینده به صورت مستقیم و شاید غیر مستقیم اعلام خواهد کرد که بازگشت آوارگان سوریه به کشورشان، می‌تواند بار اقتصادی پدیده کوچ اجباری این جماعت را از دوش آنکارا بردارد و این دقیقاً همان نیازی است که او در عرصه داخلی حس می‌کند. اما در نهایت آنچه که مهم خواهد بود، رفتار روسیه در این پرونده است؛ رفتاری که نشان می‌دهد مسکو با خروج ترکیه از سوریه باز هم نفوذ و حضورش را در دمشق عمیق‌تر و گسترده‌تر خواهد کرد. این همان استفاده از بحران ارگانیک در آنکارا به سبک کرملین است!

#### جهان نما

**زلزلسکی در پیام سال نو میلادی:**

**می جنگیم و به جنگ تا پیروزی ادامه می‌دهیم**



رئیس‌جمهور اوکراین در سخنرانی به مناسبت سال جدید گفت: ما می‌جنگیم

و به جنگ تا پیروزی ادامه می‌دهیم.

«ولودیمیر

زلنسکی» ابراز امیدواری کرد که سال جدید سال

باز پس‌گیری اراضی این کشور از روسیه باشد. در

همین حال، رئیس‌جمهور فرانسه شامگاه شنبه

طی سخنرانی سال نو میلادی وعده داد که کشورش

تا زمان پیروز شدن اوکراین در جنگ با روسیه،

به حمایت از آن ادامه خواهد داد. به نوشته ویگاہ

«رینانووستی»، «مانوئل ماکرون» گفت: «در

سال‌های پیش رو، ما همیشه در کنار شما خواهیم

بود. ما تا پیروزی به شما کمک خواهیم کرد. ما با هم

جهانی عادلانه و پایدار خواهیم ساخت. روی فرانسه

و اروپا حساب کنید.»

#### دعوت بن‌زاید از نتانیاهو برای سفر به امارات



رئیس‌امارات در گفت‌وگوی تلفنی با نخست‌وزیر جدید رژیم صهیونیستی تشکیل دولت

را به او تبریک گفت و از او

دعوت کرد به امارات سفر کند. به گزارش ایلنا به

نقل از وام، «محمد بن زاید آل نهایان»، در گفت‌وگو

با «بنیامین نتانیاهو»، ابراز امیدواری کرد که روابط

میان امارات و اسرائیل در مرحله‌آتی به ویژه در زمینه

توسعه تقویت شود. بن‌زاید همچنین از نتانیاهو دعوت

کرد تا به امارات سفر کند. نتانیاهو نیز از رئیس‌امارات و

تبریک او در پی عهده‌دار شدن سمت جدید تقدیر و بر

اهمیت روابط دو جانبه تأکید کرد. کابینه جدید رژیم

صهیونیستی روز پنج‌شنبه در کنست سوگند یاد کرد.

#### علی‌اف:

**کریدور زنگرور افتتاح می‌شود، چه ارمنستان بخواهد یا نه**



رئیس‌جمهور آذربایجان در آستانه سال نو میلادی گفت: کارهای گسترده‌ای

برای افتتاح کریدور زنگرور با

راه‌آهن و جاده‌های ماشین‌رو

در حال انجام است. الهام علی‌اف، افزود: کریدور

زنگرور چه ارمنستان بخواهد یا نه قطعاً افتتاح

خواهد شد. ما تعهد قاطع خود را نشان می‌دهیم و

همه چیز طبق برنامه پیش می‌رود. وی ادامه داد:

خواسته ما منطقی و عادلانه است، ما باید با جمهوری

خودمختار نخجوان که جزو لاینفک آذربایجان است

خط ارتباطی داشته باشیم و خواهیم داشت. علی‌اف،

یادآور شد: بناهای تاریخی مادر زمین‌های آزاد شده،

از جمله مساجد، در حال بازسازی و بازسازی اساسی

هستند.

#### انفجار در فرودگاه کابل

**۱۸ کشته و زخمی بر جای گذاشت**



رسانه‌های محلی از وقوع یک انفجار در نزدیکی فرودگاه کابل، پایتخت افغانستان خبر دادند. به

گزارش ایسنا، شبکه خبری

الجزیره اعلام کرد که در نتیجه این انفجار در ورودی

فرودگاه نظامی در مرکز کابل، پایتخت افغانستان ۱۰

تن کشته و ۸ تن زخمی شدند. فرودگاه کابل نزدیک

ساختمان وزارت کشور طالبان قرار دارد. عبدالنافی

تاکور، سخنگوی وزارت کشور طالبان گفت: صبح امروز

انفجاری در بیرون میدان هوایی نظامی کابل رخ داد

که بر اثر آن تعدادی از شهروندان ما شهید و زخمی

شدند. علت و عاملان این انفجار هنوز مشخص

نشده است.

#### ژاپن رئیس شورای امنیت سازمان ملل شد



اعضای جدید غیر دائم شورای امنیت سازمان ملل از دیروز یک‌شنبه -اول ژانویه

۲۰۲۳ میلادی، در حالی کار

خود را آغاز کردند که ژاپن

ریاست دوره‌ای این نهاد را عهده‌دار خواهد بود. به

گزارش ایلنا به نقل از کیودو، شورای امنیت سازمان

ملل ۱۵ دائم و غیر دائم دارد که به صورت چرخشی

و هر ماه یکی از اعضا، ریاست آن را بر عهده خواهد

داشت. در ماه گذشته میلادی (دسامبر)، کشور

هند، ریاست دوره‌ای شورای امنیت سازمان ملل را

بر عهده داشت.

#### خبر

**شولتس در پیام تبریک سال نو میلادی:**

### آلمان و اروپا را از گاز روسیه بی‌نیاز می‌کنیم



صدر اعظم آلمان در پیام تبریک سال نو میلادی، با اشاره به جنگ اوکراین گفت: «ما کشورمان و اروپا را به صورت دائم از گاز روسیه بی‌نیاز خواهیم کرد؛ و این گونه این زمستان را پشت سر خواهیم گذاشت.»

به گزارش دویچه‌وله فارسی، اولاف شولتس، با تشکر از انسجام و عزم جزم مردم آلمان در رویارویی با پیماندهای جنگ اوکراین فرا رسیدن سال نوی میلادی را تبریک گفت. او نقطه عطف سال گذشته را روزی خواند که بمب‌های روسی بر سر اوکراین ریخته شد.

#### نبیه‌بری:

### خلأ ریاست جمهوری لبنان را در آستانه انفجار قرار داده است



رئیس پارلمان لبنان تأکید کرد خلأ ریاست جمهوری در این کشور بسیار طولانی شده و لبنان را در آستانه انفجار قرار داده است.

بر اساس گزارش روزنامه «الجمهوریه» چاپ بیروت، نبیه‌بری خواستار اقدامی قاطع برای حل و فصل پرونده ریاست جموری لبنان در آغاز سال جدید میلادی شد.

او در این زمینه گفت: «خلأ ریاست جمهوری نباید بیشتر از چند هفته طول بکشد. نابودی کشور را فرا گرفته و در آستانه انفجار قرار داریم. این همان چیزی است که توافق برای انتخاب شخص رئیس‌جمهور و به حرکت افتادن دوباره چرخ کشور را ضروری می‌کند.»

بری در ادامه افزود، بدون وجود یک توافق بین نیروهای سیاسی در لبنان، امکان انتخاب رئیس‌جمهور وجود ندارد. او تأکید کرد که «گفت‌وگو» مهم‌ترین بخش حل و فصل بحران کنونی است. رئیس پارلمان لبنان خاطر نشان کرد: «همه نیروها باید ابتکار عمل را فوراً به دست گرفته و با مسئولیت‌پذیری، با یکدیگر گفت‌وگو کنند تا به توافق نهایی برسند.» دوره ریاست جمهوری میشل عون در اواخر اکتبر به پایان رسید، اما پارلمان لبنان هنوز موفق به انتخاب جانشین نشده است.

#### خبر

**ائتلاف بین‌المللی:**

### یش از ۶۰۰ عضو «داعش» در سال ۲۰۲۲ کشته شدند



سخننگوی ائتلاف بین‌المللی مبارزه علیه گروه «داعش»، اعلام کرد که بیش از ۶۰۰ داعشی طی عملیات‌های انجام‌شده در سال ۲۰۲۲، کشته شدند.

شبکه رسانه‌ای گردی «ووداو» به نقل از راشل فحکات، در اظهاراتی افزود که در عملیات‌های ائتلاف بین‌المللی در سال جاری، ۳۷۴ ضواین گروه نیز دستگیر شدند.

به گفته‌ای مقام نظامی، ائتلاف بین‌المللی در طول سال آینده نیز حمایت از شرکای خود در راستای تعقیب هر چه بیشتر گروه «داعش» را ادامه خواهد داد.

#### ترامپ ساز جدایی کوک کرد:

### از حزب جمهوریخواه می‌روم



رئیس‌جمهور سابق آمریکا با انتشار یک مقاله بر ضرورت جدا شدن از حزب جمهوریخواه این کشور در صورت حمایت نکردن جمهوریخواهان از نامزدی او برای ریاست جمهوری، تأکید کرد. به گزارش ایسنا، به نوشته پایگاه راش‌اتودی، دونالد ترامپ، از احتمال وقوع یک «فاجعه» برای حزب جمهوریخواه آمریکا صحبت